

28.09.2011

Ryj/10

§ 172

Helsingin kaupungin ympäristöraportti vuodelta 2010

HEL 2011-002123 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginvaltuusto päätti kaupunginhallituksen ehdotuksen mukaisesti merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2010.

Lisäksi kaupunginvaltuusto oli hyväksynyt seuraavan toivomusponnen:

Helsingin kaupunki aloittaa välittömästi neuvottelut Riihimäen kaupungin (ja tarvittaessa muiden) kanssa, jotta järjestelmällinen Vantaanjoen tuhoaminen saataisiin pysäytettyä. (Osku Pajamäki)

Käsittely

Julistettuaan keskustelun päättyneeksi puheenjohtaja esitti selontekona, että keskustelun kuluessa valtuutettu Osku Pajamäki oli valtuutettu Jan D. Oker-Blomin kannattamana ehdottanut hyväksyttäväksi seuraavan toivomusponnen:

Helsingin kaupunki aloittaa välittömästi neuvottelut Riihimäen kaupungin (ja tarvittaessa muiden) kanssa, jotta järjestelmällinen Vantaanjoen tuhoaminen saataisiin pysäytettyä.

Selonteko myönnettiin oikeaksi.

Puheenjohtajan ehdotuksesta kaupunginvaltuuston hyväksyi ensin yksimielisesti kaupunginhallituksen ehdotuksen.

Puheenjohtajan tekemä ja valtuuston hyväksymä äänestysesitys kuului seuraavasti: Ken hyväksyy valtuutettu Osku Pajamäen ehdottaman toivomusponnen, äänestää jaa, ken sitä vastustaa äänestää ei.

Osku Pajamäki: Toivomusponsi: Helsingin kaupunki aloittaa välittömästi neuvottelut Riihimäen kaupungin (ja tarvittaessa muiden) kanssa, jotta järjestelmällinen Vantaanjoen tuhoaminen saataisiin pysäytettyä.

Kannattaja: Oker-Blom Jan D.

1. Äänestys

JAA-ehdotus: Toivomusponsi: Helsingin kaupunki aloittaa välittömästi neuvottelut Riihimäen kaupungin (ja tarvittaessa muiden) kanssa, jotta järjestelmällinen Vantaanjoen tuhoaminen saataisiin pysäytettyä.

28.09.2011

Ryj/10

El-ehdotus: Vastustaa

Jaa-äännet: 82

Zahra Abdulla, Outi Alanko-Kahiluoto, Maija Anttila, Paavo Arhinmäki, Sirpa Asko-Seljavaara, Lilli Autti, Jorma Bergholm, Maria Björnberg-Enckell, Harry Bogomoloff, Tuija Brax, Arto Bryggare, Mika Ebeling, Matti Enroth, Sture Gadd, Yrjö Hakanen, Juha Hakola, Jussi Halla-aho, Eero Heinäluoma, Kimmo Helistö, Sanna Hellström, Mari Holopainen, Nina Huru, Sirkku Ingervo, Jukka Järvinen, Seppo Kanerva, Tarja Kantola, Jessica Karhu, Emma Kari, Heikki Karu, Mari Kiviniemi, Laura Kolbe, Kauko Koskinen, Terhi Koulumies, Tuuli Kousa, Minerva Krohn, Essi Kuikka, Jere Lahti, Otto Lehtipuu, Pauli Leppä-aho, Jyrki Lohi, Eija Loukoila, Hannele Luukkainen, Terhi Mäki, Lasse Männistö, Elina Moisio, Sari Näre, Outi Ojala, Jan Oker-Blom, Sara Paavolainen, Osku Pajamäki, Pia Pakarinen, Jaana Pelkonen, Terhi Peltokorpi, Kati Peltola, Sanna Perkiö, Sirpa Puhakka, Mari Puoskari, Tuomas Rantanen, Tatu Rauhamäki, Risto Rautava, Laura Rissanen, Juho Romakkaniemi, Wille Rydman, Pekka Saarnio, Harri Saksala, Sari Sarkomaa, Lea Saukkonen, Riitta Snäll, Johanna Sumuvuori, Nina Suomalainen, Johanna Sydänmaa, Tarja Tenkula, Astrid Thors, Nils Torvalds, Ulla-Marja Urho, Mirka Vainikka, Antti Valpas, Tea Vikstedt, Julia Virkkunen, Markku Vuorinen, Thomas Wallgren, Ville Ylikahri

Ei-äännet: 0

Tyhjä: 0

Poissa: 3

Päivi Lipponen, Osmo Soininvaara, Jan Vapaavuori

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

- 1 Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2010
- 2 Äänestyslista

Päätösehdotus

Kaupunginvaltuusto päättäneen merkittä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2010.

Esittelijä

Postiosoite
PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite
Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin
+358 9 310 1641
Tilinro
FI0680001200062637

Faksi
+358 9 655 783

Y-tunnus
0201256-6
Alv.nro
FI02012566

Helsingin kaupungin ympäristöraportti on kaupungin organisaation kuuluvien hallintokuntien yhteinen raportti, jossa kuvataan kaupungin ympäristötavoitteiden toteutumista ja toiminnan vaikutuksia ympäristöön.

Ympäristöraportointi on vakiintunut osaksi kaupungin toiminnan vuosittaista raportointia. Ensimmäinen ympäristöraportti ja -tilinpäätös laadittiin vuodelta 2000.

Ympäristöraportointia koordinoi kaupunginjohtajan asettama työryhmä, jossa ovat edustettuina ympäristövaikutusten hallinnan kannalta merkittävimmät virastot ja laitokset.

Ympäristökeskuksen kokoamaan ja toimittamaan ympäristöraporttiin 2010 ovat tuottaneet tietoja kaikki kaupungin 29 virastoa ja seitsemän liikelaitosta. Kaupunkikonserniin kuuluvien tytäryhteisöjen (96 tytäryhteisöä ja 11 säätiötä) ympäristötyötä on esitelty raportin kolmannessa ja kuudennessa luvussa.

Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2010 on tämän asian liitteenä. Se on lisäksi luettavissa internetissä osoitteessa www.guassi.fi/ymp2010.

Helsingin kaupungin ympäristöjohtaminen

Helsingin kaupungin arvoja ovat asukaslähtöisyys, ekologisuus, oikeudenmukaisuus, taloudellisuus, turvallisuus ja yrittäjämielisyys. Strategiaohjelman (2009-2012) eettisissä periaatteissa todetaan, että "Helsinki on eturivin toimija globaalin vastuun kantamisessa. Tämä ilmenee muun muassa toimissa ilmastonmuutoksen torjumiseksi, ympäristönsuojelussa ja hankintapolitiikassa." Strategiaohjelma sisältää useita ympäristöasioita koskevia linjauksia, jotka liittyvät Itämeren suojeluun, toimiin ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi, energiansäästöön ja energiatehokkuuteen, joukkoliikenteen edistämiseen, hankintojen ympäristöasioihin ja luonnonsuojeluun.

Vesiensuojeluun ja erityisesti Itämeren suojeluun onkin viime vuosina panostettu voimakkaasti. Turun ja Helsingin kaupunginjohtajien vuonna 2007 esittämään haasteeseen Itämeren pelastamiseksi oli vuoden 2010 loppuun mennessä vastannut yli 170 toimijaa. Kansainvälisesti Itämerihaaste laajeni merkittävästi EU-rahoitteisen Cities for a Healthier Sea -hankeen myötä. Hankkeen tavoitteena on edistää Itämerihaasteen leviämistä ja paikallistahojen vapaaehtoisia vesiensuojelutoimia erityisesti Virossa ja Latviassa.

Kaupunginjohtajan asettama työryhmä valmisteli vuonna 2010 kaupungin ympäristöpolitiikan tarkistamista, ja luonnos uudeksi ympäristöpolitiikaksi luovutettiin kaupunginjohtajalle alkuvuodesta

28.09.2011

Ryj/10

2011. Luonnoksen tavoitteet on asetettu sekä pitkällä aikavälillä vuoteen 2050 että keskipitkällä aikavälillä noin vuoteen 2020 asti. Tavoitteita on asetettu seuraavissa aihepiireissä: ilmaston suojeleminen, ilmansuojeleminen, meluntorjunta, vesiensuojeleminen, luonnon ja maaperän suojeleminen, hankinnat, jätteet ja materiaalitehokkuus, ympäristötietoisuus ja -vastuullisuus, ympäristöjohtaminen ja kumppanuudet.

Kaupunginvaltuuston vuonna 2002 hyväksymä Helsingin kestävä kehityksen toimintaohjelman kausi päättyi vuoden 2010 lopussa. Ympäristöasioiden ja ekologisen kestävyuden lisäksi ohjelma sisälsi tavoitteita kestävä kehityksen sosiaalisella ja taloudellisella osa-alueella. Kestävä kehityksen toimintaohjelman toteutumisen arviointi 2002-2010 on valmistunut. Kyseinen raportti on tämän kokouksen esityslistalla.

Kaupungin ympäristöjohtamisen painopiste on siirtynyt hallintokuntiin, ja niiden ympäristöjohtaminen ja -ohjelmatyö jatkoivat piristymistään vuonna 2010. Kaupungilla on myös useita ympäristönsuojelun osa-alueiden ohjelmia, jotka toimivat osaltaan kaupungin ympäristöjohtamisen toteuttajina. Vuonna 2010 laadittiin suunnitelma tytäryhteisöjen ympäristöjohtamisen kehittämiseksi ja koulutettiin tytäryhteisöjä aiempaa laajempaan ympäristöraportointiin.

Kaupungin vuoden 2010 talousarviossa oli kahdeksan ympäristöasioihin liittyvää tavoitetta, joista neljä toteutui. Toteutuneet tavoitteet koskivat hankintojen kestävä kehityksen kokonaiskonseptia, katupölypitoisuuksia ja energiatehokkuussopimuksen toimeenpanoa. Toteutumatta jääneet tavoitteet koskivat raitioliikenteen luotettavuutta, joukkoliikenteen kuljetusosuutta keskustan suuntaan ja poikittaisliikenteessä sekä jalankulku-, pyöräily- ja joukkoliikennematkojen osuutta kaikista kaupungin alueella tehdyistä matkoista.

Kaupungin hallintokuntien ympäristöjohtamisen taso vaihtelee. ISO 14001 -standardoituja ympäristöjärjestelmiä on käytössä Helsingin Satamassa, Helsingin Energian voimalaitoksissa, lämpökeskuksissa ja kaukolämpötoiminnassa sekä Palmiassa. Lisäksi sertifioimattomia ympäristöjärjestelmiä on käytössä viidessä hallintokunnassa, ja ympäristö- tai kestävä kehityksen ohjelmia toteutetaan yhdeksässä hallintokunnassa. Seitsemässä hallintokunnassa ympäristöohjelma on tekeillä.

Ekotukitoiminta on vakiinnuttanut asemaansa hallintokunnissa. Vuoden 2010 lopussa kaupungin työyhteisöihin oli nimetty ja koulutettu 720 ekotukihenkilöä. Ekotukitoiminta luo ympäristövastuullista toimintakulttuuria sekä osaltaan juurruttaa kaupungin ympäristöstrategioita ja tavoitteita käytännön toimenpiteiksi. Monissa

28.09.2011

Ryj/10

hallintokunnissa ekotukitoiminta koetaan luontevaksi osaksi ympäristöjärjestelmien ja -ohjelmien toteuttamista.

Tytäryhteisöjen ympäristötyössä ja raportoinnissa on tapahtunut selvää kehitystä vuodesta 2009. Usealla yhtiöllä on käytössään tai suunnitteilla ympäristöjärjestelmä tai ainakin ympäristöohjelma tai -tavoitteet. Suuri osa tytär yhteisöistä seuraa kulutustietojaan ja järjestää ympäristökoulutusta henkilöstölleen. Tytäryhteisöjen ympäristöjohtamista tullaan jatkossa tukemaan koulutusten ja vierailujen avulla ympäristökeskuksen koordinoimana.

Kaupungin keskeiset ympäristötoimet ja -vaikutukset

Kasvihuonekaasupäästöt, ilmastonmuutos ja energiapolitiikka

Vuoden 2010 heinäkuu oli Helsingin Kaisaniemessä mittaushistorian kuumin, mutta johtuen kylmistä talvista, vuosi oli kuitenkin keskimäärin 0,9 astetta vertailujaksoa 1981-2010 viileämpi ja viilein sitten vuoden 1996.

Helsingin kaupungin ympäristöpolitiikka-työryhmä jätti vuoden 2010 lopussa ehdotuksen, jonka mukaan Helsinki tavoittelee hiilineutraalia tulevaisuutta vuoteen 2050 mennessä. Ympäristöpolitiikka tulee kaupunginvaltuuston käsittelyyn vuoden 2011 aikana.

Helsingin kaupunginvaltuusto hyväksyi vuonna 2010 Helsingin Energian kehitysohjelman kohti hiilineutraalia tulevaisuutta. Kehitysohjelmassa esitetään konkreettinen toimenpideohjelma vuoden 2020 tavoitteiden saavuttamiseksi sekä hahmotelma toiminnan suuntaviivoiksi vuoteen 2050 saakka kohti hiilineutraalia energiantuotantoa. Kehitysohjelman ensivaiheessa päätettiin Salmisaaren ja Hanasaaren voimalaitoksilla ottaa vaiheittain käyttöön pelletti tai muu biomassa kivihillen rinnakkaispolttoaineena.

Helsinki sai vuoden 2010 lopussa valmiiksi kestäväen energian toimintasuunnitelman (SEAP), jonka tavoitteena on parantaa koko kaupungin alueen energiatehokkuutta niin, että päästöt alenevat 20 prosentilla vuoteen 2020 mennessä. Suunnitelma liittyy vuonna 2009 Helsingin allekirjoittamaan Kaupunginjohtajien ilmastopöytäkirjaan (Covenant of Mayors).

Helsingin kaupungin strategiaohjelmassa vuosille 2009-2012 päätettiin, että kaupungin eri hallintokunnille laaditaan sitovat energiansäästötavoitteet. Energiansäästöneuvottelukunta määritteli vuodelle 2011 kahden prosentin säästötavoitteen. Vuonna 2010 valmistuneet ja vuoden 2011 aikana valmistuvat energiansäästösuunnitelmat kattavat merkittävimmän osan kaupungin energiankulutuksesta (koulut, päiväkodit, terveyskeskukset, sairaalat).

Helsinki allekirjoitti vuonna 2010 Eurocitiesin Green Digital Charter - julistuksen, jossa kaupunki sitoutuu luomaan tieto- ja viestintäteknologian energiatehokkuuden kumppanuuksia vuoden 2011 loppuun, kehittämään viisi laaja-alaista tieto- ja viestintäteknologian pilottia vuoteen 2015 ja alentamaan tieto- ja viestintäteknologian suoraa hiilijalanjälkeä 30 prosenttia vuoteen 2020 mennessä.

Helsingin Energian kokonaispäästöt kasvoivat edellisvuoteen verrattuna neljä prosenttia johtuen kylmästä vuodesta. Kokonaispäästöt olivat noin yhdeksän prosenttia vuotta 1990 korkeammalla tasolla johtuen merkittävästi kasvaneesta energiantuotannosta. Myydyn energian (sähkö, kaukolämpö ja -jäähdytys) hiilidioksidin ominaispäästöt olivat kuitenkin selvästi alemmat kuin vuonna 1990. Ominaispäästöjen lasku johtuu energiantuotannon tehostumisesta.

Kylmästä vuodesta johtuen Helsingin Energia ylitti yhtiölle vuonna 2010 päästö-kaupunkaudelle 2008-2012 myönnettyjen vuosittaisten hiilidioksidin päästöoikeuksien määrän noin 231 000 tonnilla hiilidioksidia.

Helsingin kaupungin ja työ- ja elinkeinoministeriö (TEM) Energiatehokkuussopimukseen liittyvän toimintasuunnitelma KETS:n tavoitteena on saavuttaa laskennallinen yhdeksän prosentin energiansäästö vuoteen 2016 mennessä kaupungin omistamissa palvelu- ja asuinkiinteistöissä. Vuonna 2010 kaupungin omistamien kiinteistöjen lämmön sääkorjattu ominaiskulutus laski 4,0 prosenttia ja sähkön ominaiskulutus nousi 0,2 prosenttia.

Vuonna 2010 käynnistettiin ylläpidon Ekoteko-projekti, jossa ovat mukana kiinteistövirasto, Palmia, rakennusvirasto ja 21 pilottikiinteistön käyttäjähallintokunnat. Projektin tarkoituksena on etsiä toimintatapoja, joilla kiinteistöjen ylläpidossa ja käytössä voidaan säästää energiaa seuraamalla lämpötiloja, säätämällä lämmitys- ja ilmanvaihtojärjestelmiä sekä ohjeistamalla käyttäjiä. Alustavien tulosten perusteella osasta kiinteistöistä on löytynyt yli 20 prosentin säästöpotentiaali. Toimintaa tullaan laajentamaan vuoden 2011 aikana.

Helsingissä on Euroopan komission ulkovalaistuksessa käytettävien valaistuslaitteiden energiatehokkuusvaatimukset määrittelevän asetuksen mukaisesti uusittu vuonna 2010 noin 4 500 ulkovalaisinta. Vuosina 2010-2014 uusitaan yhteensä 48 000 valaisinta. Kun koko uusimistyö on tehty, kokonaisenergiankulutus alenee noin 20 prosenttia.

Kylmän alkua- ja loppuvuoden seurauksena kaukolämpöä tuotettiin Helsingissä enemmän kuin koskaan aikaisemmin. Helsingin kaukolämmön kulutus oli lähes yhdeksän prosenttia korkeampi kuin

edellisvuonna. Kaukojäähdytyksen myynti kasvoi 47 prosenttia. Sähkön kulutus asukasta kohden vuonna 2010 kasvoi 0,6 prosenttia.

Helsingin kasvihuonekaasujen kokonaispäästöt kasvoivat ennakkotietojen perusteella kaksi prosenttia edellisvuoteen verrattuna. Päästöt olivat vuonna 2010 kymmenen prosenttia alhaisemmat kuin vuonna 1990, mikä selittyy Helsingissä etenkin maakaasun käytön lisäämisellä kivihiilen sijaan.

Helsingin energiapoliittisten linjausten uusiutuvan energian tavoitteena on osuuden kasvattaminen 20 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Vuonna 2010 Helsingin Energian sähkön, kaukolämmön ja jäähdytyksen hankinnasta uusiutuvan energian osuus laski 4,3 prosenttiin edellisvuoden viidestä prosentista. Lasku johtui siitä, että uusiutuvan energian hankinnan osuus pysyi ennallaan samalla, kun polttoaineiden kokonaiskulutus kasvoi kylmästä vuodesta johtuen.

Maankäyttö, rakentaminen ja luonnonsuojelu

Helsingin kaupunkisuunnitteluviraston käyttöön on kehitetty yhteistyössä VTT:n kanssa työkalua (HEKO), jonka tarkoituksena on ohjata maankäytön suunnittelua ekotehokkaampaan suuntaan ja tuottaa tietoa suunnitelmien ekotehokkuudesta päätöksenteon tueksi. Työkalu on tarkoitettu ensisijaisesti yleis-, osayleis- ja asemakaavasuunnitelmien luonnosten arviointiin ja sen käyttöä testattiin Meri-Rastilan länsirannassa, Koivusaassa ja Saukonlaiturilla.

Helsingin kaupungin asumisen energiatehokkuustyöryhmä laati ehdotukset energiatehokkuusvaatimuksiksi asuntotonttien tontinluovutuksissa ja kaupungin omistaman asuntokannan ja kaupungin oman asuntotuotannon energiatehokkuuden toimenpideohjelmaksi. Vuodesta 2010 alkaen tehdyissä asuntotonttien varauksissa sitovana vaatimuksena on ollut se, että rakennus täyttää A-energiatehokkuusluokan vaatimukset. Vuonna 2010 rakennusvalvonnan myöntämistä luvista energiatehokkainta A-energialuokkaa oli noin 23 prosenttia kerrosalasta.

Kaupunki edisti vuonna 2010 siirtymistä yksityisautoilusta joukkoliikenteeseen maankäytön ohjauksen ja liikennesuunnittelun eri keinoin, mm.: Kruunuvuoren joukkoliikennehanke käynnistyi YVA:n arviointiohjelman valmistumisella, linja-auto- ja raideliikennettä nopeutettiin lisäämällä liikennevaloetuksia ja muuttamalla tärkeimpien joukkoliikennekatujen linja-autokaistat aina voimassaoleviksi ja pyöräilyn edistämiseksi perustettiin eri hallintokuntien välinen Pyöräilyprojekti.

Vuosi 2010 oli kansainvälinen Luonnon monimuotoisuuden teemavuosi. Vuoden aikana perustettiin yksi uusi luonnonsuojelualue, Arboretum Saario Östersundomin Ultunaan. Vuonna 2010 jatkettiin edellisvuonna käynnistynyttä kolmivuotista biotooppikartoitusta, jonka tavoitteena on kartoittaa koko Helsingin luontotyytit. Vuonna 2010 luontotyyppinä kartoitettiin maastotöinä lähinnä Helsingin itäosissa.

Helsingin kaupungin palvelurakennusten matalaenergiarakentamisen suunnittelualakohtaiset ohjeet valmistuivat vuonna 2010. Kaikki käynnistyvät uudisrakentamiskohteet tullaan toteuttamaan matalaenergiarakentamisena. Korjausrakennushankkeissa ohjetta noudatetaan soveltuvin osin ottaen huomioon kunkin rakennuksen erityispiirteet.

Helsingin Energia lähti kehittämään kaukolämmössä uutta tuotetta kaupungin reuna-alueiden energiatehokkaaseen rakentamiseen. Kevytkaukolämpö soveltuu erityisen hyvin energiatehokkaiden kiinteistöjen lämmittämiseen.

Käsittelyyn tai loppusijoitukseen siirrettiin vuonna 2010 yhteensä yli 315 000 tonnia pilaantunutta maata. Nykyisessä lainsäädännössä korostetaan riskinarvioperusteisia kunnostusratkaisuja, ja esimerkiksi Jätkäsaaren Hyväntoivonpuistossa on käytetty hyödyksi ympäristöluvan ehtojen mukaisesti alueen pilaantuneita maita. Merkittävimpiä kunnostuskohteita olivat entisen kaasulaitoksen alue Suvilahdessa, satamakäytöstä vapautuneiden Jätkäsaaren ja Sörnäisten alueet sekä öljysatamakäytöstä poistunut alue Laajasalossa.

Vesiensuojelu ja jätteet

Viihinmäen jätevesien puhdistustulos ei yltänyt vuoden 2009 huipputulokseen. Puhdistustulos säilyi kokonaisuutena kuitenkin korkeatasoisena, eikä jätevesien rehevöittävää vaikutusta purkualueella voitu vesistötarkkailun mukaan havaita. Mereen johdetut ravinne päästöt kasvoivat fosforin osalta 32 prosenttia ja typen osalta 57 prosenttia edellisvuodesta.

Helsingin edustan merialueen ekologinen laatuluokitus valmistui. Luokitus tehtiin valtion ympäristöhallinnon ohjeiden mukaisesti. Suurin osa Helsingin merialueesta on luokituksen mukaan tyydyttävässä tilassa. Välttävissä tilassa ovat sisälahdet, joissa veden vaihtuvuus on hidasta.

Ämmässuon jätteenkäsittelykeskuksessa vastaanotettiin jätettä ja maata yhteensä 612 900 tonnia. Sekajätettä vastaanotettiin 4 400 tonnia enemmän kuin edellisvuonna. Biojätettä vastaanotettiin 56 700

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

tonnia. Kotitalouksien pieniä jätekuormia vastaanottavien Sortti-
asemien kävijämäärät kasvoivat edelleen. Asiakaskäyntejä oli
yhdeksän prosenttia enemmän kuin edellisvuonna.

Kierrätettävien jätteiden keräyspisteiden uudistusta jatkettiin.
Loppuvuodesta 2010 Helsingissä oli käytössä 23 uudistettua isoa
aluekeräyspistettä.

Vuonna 2010 kiinteistövirastossa käynnistettiin jätehuollon
kehittämisprojekti, jossa on virtaviivaistettu eri kiinteistötyyppien
jätehuoltoprosesseja, kartoitettu jättesopimusten tehostamistarpeita ja
kustannustehokkuutta sekä luotu työkalu jätehuollon kehittämiseksi.
Sähköiseen huoltokirjaohjelma Pakkiin suunniteltiin jätehuolto-osio,
joka toimii kiinteistöjen käyttäjien ja ylläpidon apuvälineenä sekä
jätehuollon seuranta- ja raportointijärjestelmänä.

Liikenne ja liikenteen vaikutukset

Helsingin pääkatuverkossa auto- ja raitiovaunuliikenne väheni
keskustan rajalla ja kantakaupungin rajalla. Liikenne sen sijaan kasvoi
kaupungin rajalla sekä poikittaislinjalla.

Kaupunginhallitus hyväksyi vuonna 2010 uudet vähäpäästöisten
ajoneuvojen kriteerit, joilla pyritään edistämään vähäpäästöisten
ajoneuvojen hankintaa kaupungissa. Vähäpäästöisille henkilöautoille
myönnetty alennettu pysäköintimaksu astui voimaan vuonna 2011.
Helsingin kaupunki noudattaa jatkossa omissa
henkilöautohankinnoissaan vähäpäästöisyyden vaatimuksia.

Helsinki on osallistunut usean muun eurooppalaisen kaupungin kanssa
vuodesta 2000 alkaen BEST-tutkimusprojektiin, jossa kilpaillaan
parhaan joukkoliikennekaupungin arvonimestä ja pyritään parantamaan
joukkoliikenteen tasoa. Aukkaiden kokonaistyytyväisyydellä mitattuna
Helsinki (pääkaupunkiseutu) sijoittui vuoden 2010 tutkimuksessa
ensimmäiseksi. Vuonna 2010 tehtiin 232,2 miljoonaa kaupungin
sisäistä joukkoliikenteen matkaa, mikä on yli neljä miljoonaa matkaa
enemmän kuin edellisvuonna.

HSL kehitti joukkoliikenteen reittioppaan yhteyteen
hiilidioksidipäästölaskurin sekä arkiliikenteen päästölaskurin.

HSL osallistui biopolttoaineen kolmivuotiseen OPTIBIO-
kokeiluhankkeeseen. Saatujen tuloksien mukaan hiukkaspäästöt
alenivat keskimäärin 30 prosenttia ja typenoksidipäästöt kymmenen
prosenttia.

Helsingin tavoitteena on pyörämatkojen kulkumuoto-osuuden
nostaminen 15 prosenttiin vuoteen 2020 mennessä. Pyöräliikenteen

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6
Alv.nro
FI02012566

edistämiseksi asetettiin pyöräilyprojekti. Pyöräiliikenteen suunnittelussa on haettu uutta linjaa. Keskeinen muutos on, että pyöräily rinnastetaan entistä selkeämmin ajoneuvoliikenteeseen.

Vuonna 2010 voimaan tullut typpidioksidin vuosiraja-arvo ylittyi Helsingin keskustassa. Ylitys johtui liikenteen pakokaasuista. Typpidioksidipitoisuuksien on odotettu alenevan ajoneuvokannan puhdistustekniikan kehittyessä, mutta näin ei ole tapahtunut. Dieselautojen yleistyminen on vielä pahentanut ongelmaa, sillä dieselautojen suorat typpidioksidipäästöt ovat bensiiniautoja suuremmat.

Runsasluminen talvi ja pitkä pakkaskausi vähensivät vuonna 2010 katusuolan tarvetta, mutta hiekoitussepeleitä käytettiin paikoin runsaammin. Kevään katupölykausi alkoi pari viikkoa tavan-omaista myöhemmin. Kevätkaudella 2010 rakennusvirasto tehosti keskustan katupölyn torjuntaa järjestämällä Mannerheimintien kiinteistöjen edustajille ja HKL:lle yhteistyökokouksia katupölyn kurissa pitämiseksi. Erityistä huomiota kiinnitettiin kadun kevätpesuun ja liukkauden torjuntamateriaalien poistoon.

Melua vaimentavan päällysteen käyttöä jatkettiin ja sitä käytettiin vuonna 2010 neljässä kohteessa. Vuonna 2010 katujen varsille asennettiin myös 20 uutta nopeusnäyttötäulua, joiden on todettu alentavan ajonopeuksia ja sitä kautta myös katuliikenteen melupäästöjä.

Vuonna 2010 valmistui selvitys Helsingin hiljaiset alueet -asukaskyselyn tuloksista. Kyselyn tulosten ja melutietojen pohjalta aloitettiin Helsingin hiljaisten alueiden tietokannan laatiminen.

Hankinnat, ympäristötietoisuus ja ympäristöriskit

Hankintakeskus kehitti vuonna 2010 yhdessä ympäristökeskuksen kanssa hankintojen kestäväen kehityksen toimintaohjelman. HSY:n vetämässä Julia2030-hankkeessa kehitettiin myös hankintojen CO₂-laskurit toimistopaperien, pehmopaperien, kannettavien tietokoneiden, hygieniatuotteiden sekä toimistotuolien tuoteryhmiin. Vuonna 2010 hankintakeskuksen kokonaiskilpailutusvolyymistä 39 prosentissa oli mukana ympäristökriteerejä.

Helsingin kaupungin paperinkulutus väheni edelleen vuonna 2010. Kulutus oli yli viisi prosenttia vähemmän kuin edellisvuonna.

Kaupungin järjestämiin ympäristökasvatuksellisiin tapahtumiin osallistui vuoden aikana 4,7 prosenttia helsinkiläisistä. Määrä on hieman edellisvuotta pienempi. Osallistumismääriltään suurimpia olivat

Korkeasaaren Pääsiäissaari-tapahtuma, HKL:n Setä Sininen -toiminta sekä Harakan ja Gardenia järjestämät luontokoulut ja kurssit.

Pääkaupunkiseudun yhteisen Ilmastoinfon toiminta käynnistettiin vuonna 2010. Ilmastoinfo tarjoaa käytännönläheisiä ohjeita asukkailla ja pk-yrityksille. Ilmastoinfo järjestää myös tapahtumia yhteistyössä yhteisöjen, yritysten ja paikallisyhdistysten kanssa.

Helsingin kaupungin Kestävä elämäntapa -nettisivusto avattiin vuonna 2010. Sivuille on koottu vinkkejä siihen, kuinka on mahdollista edistää kotona ja työpaikalla ilmastoystävällisyyttä, puhdasta ilmaa ja hiljaisuutta.

Helsingin alueella tapahtui vuonna 2010 yhteensä 418 öljyvahinkoa. Vahinkoja tapahtui vuoteen 2009 verrattuna jonkin verran enemmän vesistöissä ja tärkeillä pohjavesialueilla, mutta maalla tapahtuneita vahinkoja oli selvästi vähemmän kuin vuonna 2009.

Helsinki ja HSY ovat osallistuneet EU-rahoitteiseen ilmastonmuutokseen sopeutumishankkeeseen (BaltCICA). Hankeen yhteydessä valmistui ensin ilmasto-, merenpinta- ja jokitulvaskenaariot pääkaupunkiseudulle ilmastonmuutoksen vaikutusten arvioimiseksi. Toisessa vaiheessa on laadittu Pääkaupunkiseudun yhteistä ilmastonmuutokseen sopeutumisen strategiaa, josta valmistui luonnos vuoden 2010 lopussa.

Rakennusvirasto on jatkanut tulvavallien rakentamista tulvaherkille alueille. Vuonna 2010 rakennettiin Sarvaston pohjoisosan tulvasuojaus ja Marjaniemen tulvasuojaus. Lisäksi vuoden 2010 aikana valmistui Vartiokylänlahden tulvasuojelun yleissuunnitelma.

Vuonna 2010 hyväksyttiin pääkaupunkiseudun kaupunkien yhteinen varautumissuunnitelma ilmanlaadun äkilliseen heikkenemiseen. Suunnitelman tavoitteena on reagoida nopeasti ilmanlaadun heikkenemiseen ja vähentää väestön altistumista epäpuhtauspitoisuuksille ja siten alentaa terveyshaittoja.

Ympäristötalous

Helsingin vuoden 2010 ympäristökulut (poistot mukaan lukien) olivat HSY Veden kulut mukaan lukien yhteensä 135,8 miljoonaa euroa, joka oli 3,2 prosenttia kaupungin ja HSY Veden kaikista toimintakuluista. Suurimmat kuluerät olivat ympäristöperusteiset sähkö- ja polttoaineverot sekä HSY Vedelle kohdistuneet jätevesien puhdistuksen aiheuttamat kulut. Ympäristökulut olivat ilman HSY Veden kuluja 95,9 miljoonaa euroa. Ympäristökulut kasvoivat edellisvuodesta 11,1 prosenttia. Eniten kasvoivat ulkoilman, ilmaston ja vesiensuojelun ympäristökulut sekä ympäristöperusteiset verot.

28.09.2011

Ryj/10

Helsingin vuoden 2010 ympäristötuotot olivat HSY Veden tuotot mukaan lukien yhteensä 64,5 miljoonaa euroa, joka oli 3,5 prosenttia kaupungin ja HSY Veden kaikista toimintatuotoista. Ympäristötuotot vähenivät hieman. Suurimmat tuotot kirjattiin HSY Vedelle jätevesimaksuista (90 % kaikista ympäristötuotoista). Kaupungin suurimmat ympäristötuotot kirjattiin Korkeasaaren eläintarhan pääsylipputuloista. Ympäristötuotot olivat ilman HSY Veden tuottoja 6,6 miljoonaa euroa.

Helsingin vuoden 2010 ympäristöinvestoinnit olivat HSY Veden investoinnit mukaan lukien yhteensä 55,1 miljoonaa euroa. Ympäristöinvestoinnit olivat ilman HSY Veden investointeja 36,1 miljoonaa euroa. Merkittävimmät investoinnit tehtiin HSY Veden toimesta edelleen viemäriverkoston laajentamiseen ja saneeraamiseen. Kaupungin merkittävimmät investoinnit kohdistuivat pilaantuneiden maiden puhdistukseen sekä Myllypuron vanhan kaatopaikan pintarakenteisiin.

Tilinpäätökseen tehtyjen ympäristövastuiden arvo oli 1.1.2010 yhteensä 46,7 milj. euroa. Vastuut koskivat Myllypuron kaatopaikan jälkihoitoa, Metrotunnelin vesivahinkoa, Hanasaaren A-voimalaitoksen alueen uuteen käyttöön ottamista ja kaatopaikkojen jälkihoitoa.

Esittelijä

Kaupunginhallitus

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Liitteet

1 Helsingin kaupungin ympäristöraportti 2010

Päätöshistoria

Kaupunginhallitus 12.09.2011 § 780

HEL 2011-002123 T 11 00 01

Päätös

Kaupunginhallitus päätti esittää kaupunginvaltuustolle, että kaupunginvaltuusto päättäisi seuraavaa:

Kaupunginvaltuusto päättänee merkitä tiedoksi Helsingin kaupungin ympäristöraportin vuodelta 2010.

Esittelijä

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566

28.09.2011

Ryj/10

apulaiskaupunginjohtaja
Laura Rätty

Lisätiedot

Erja Saarinen, apulaiskaupunginsihteeri, puhelin: 310 36102
erja.saarinen(a)hel.fi

Postiosoite

PL 1
00099 HELSINGIN KAUPUNKI
hallintokeskus@hel.fi

Käyntiosoite

Pohjoisesplanadi 11-13
Helsinki
<http://www.hel.fi/hallintokeskus>

Puhelin

+358 9 310 1641

Tilinro

FI0680001200062637

Faksi

+358 9 655 783

Y-tunnus

0201256-6

Alv.nro

FI02012566